

Ahıska ismiyle ilk defa 1980’li yıllarda Artvin Halk Kütüphanesinde çalıştığım sırada bir dergide Prof. Dr. Fahrettin Kırzioğlu’nun bir makalesini okumayla tanıştım. Ardanuç, Şavşat ve Posof’la aynı boydan olduklarını, zalim Stalin tarafından Gürcistan’daki öz vatanlarından hayvan vagonlarına doldurup soğuk bir kış ayında Orta Asya’ya savrulduklarını içim sızlamıştı. Bu tarihten beri Ahıska ismini yüreğimin müstesna bir yerinde sakladım. Daha sonra televizyonda Türk Cumhuriyetlerinde dedemin, ninemin şivesiyle konuşan bu gariban insanlara bütün Artvinliler yakınlık duydu. Türkiye’ye göç edince Bursa’da Artvinlilerle tanışınca kaynaşma oldu.

Bazı bilinçsiz hemşehrilerimiz, Türkçeden başka dil bilmedikleri hâlde kendilerini Gürcü sanırlardı. Bu da sistemli bir şekilde çalışan Gürcü lobisinin başarısıdır. Artvin’de Türk kültürü ve tarihi öksüzdür. Bu konuda çalışanlara kimse destek olmaz, sahip çıkmaz. 1828’den beri Türk devletinden ayrı düşen Ahıskalılar, ağız özelliklerini muhafaza etmişler. Bu konuşmaları dinleyen bizimkiler, “Biz Ahıska Türküyüz, Ahıska’dan geldik.” demeye başladılar. Ahıskalılar Artvinlilere Türklük bilinci verdiler. Ahıska, 1578 fethinden 1828 felâketine kadar Ardanuç’un da içerisinde olduğu Çıldır eyaletinin başkentiymiş. Ahıska’yı sadece Gürcistan’daki bir şehir ve dar çevresiyle tanımlamak bence yanlıştır. İspir’den Kağızman’a, Kars’tan Artvin’e, Ardanuç’tan Azgur Boğazı’na kadar bütün Atabek Yurdu Ahıska’dır, ayırım yapılmamalı.

Ankara’da 1994’te yapılan 12. Türk Tarih Kongresi’nde Orhan Uravelli’nin de Ahıska konusunda bildiri vereceğini öğrenince, öğretmen ablamla birlikte Çubuk’un köyünden gelip Orhan Bey’i dinledik. Kendisine yaklaşip Ardanuçlu olduğumuzu söyleyince bize birkaç yerel kelime sordu. Aklımda bunlardan sadece *baga* kaldı.* Cevaplarımız ortak olunca bizi yemeğe götürdü, dost olduk. Tayinim Ankara’ya çıkınca da görüştük. Annesi Livaze Uravelli’den sürgün hatırasını derleyip Erciyes dergisinde yayımladım. Masallarını derledim, çoğunu Orhan Bey’in eşi Menekşe Uravelli’nin babası Ali Osman’a aitti. *Ardanuç-Ahıska Masalları ve Halk Hikâyeleri* adıyla 2004’te kitaplaştırdım. Mani ve türkülerini derledim, 2005 yılında *Ardanuç, Ahıska Mani ve Türküleri* adı altında kitaplaştırdım. Ahıska yemeklerini derleyip *Artvin Yemekleri* kitabımın içerisine aldım.

Orhan Uravelli’nin *Türk Yurdu* dergisinde yazdığı gibi “Türkiye’de Bir Avuç İnsanın Adını Bildiği Ahıska” yazısı internette var.

Bursa’ya gidip sürgünün tanıklarında anıları dinleyip kayıtlar yaptım. Yurtdışındaki Ahıska Türklerinden sürgün hatıraları ve diğer halk kültürü mal-

zemelerini derleyebilmem için derneklerden yardım istedim. Akademisyen bir hocadan çok ümitliydim ama hiçbir faydası olmadı. Ahıska konusunda tek makalesi olamayanların bazı dernekler sayesinde ülkeleri gezdiğini görmek Ahıska davasına yürekten gönül vermiş insanları incitiyor. 2013 yılında ilk defa Ahıska Sürgün hatıraları kitabım yayımlandı.

2001 yılında Menekşe Uravelli, Yunus Zeyrek’in *Ahıska Bölgesi ve Ahıska Türkleri* adlı kitabını bana verdi. Çok heyecanlandım; kitabı bir solukta okudum. Kitaptaki telefon numarasını alarak aradım ve tebrik ettim. Daha sonraları kendisiyle ve ailesiyle tanıştım. O benim bir dadam (ağabeyim) oldu. Benim nezdimde millî bir kahramanımız, yazarımız liderimizdi. Bölgemizle ilgili yapılan kötü propagandaları ona söyler destek bekledik. Korkusuz kalemiyle ve bilgisiyile adeta cenk eden bir yazardır. *Ahıska Masalları ve Halk Hikâyeleri* kitabımın tashihini yaptı. Diğer kitaplarına ve yazılarına eli değmiştir, sağ olsun.

Yunus Zeyrek, **Bizim Ahıska** dergisini 2004 yılında çıkarmaya başladı. Şimdiye kadar Atabek Yurduyla ilgili bu kalitede bir dergi çıkmamıştır. Bu dergi, bölgemizin tarih ve kültürünü tanıtmada millî bir ses oldu. Kâh Azerbaycan’la ilgili bir yazı, kâh Ahıskalı âşıklar, şairler, Amerika’dan, Ukrayna’dan haberler önümüze geldi. Ahıska’dan sürülen Kürtleri, Hemşinlileri, Acara bölgesini, Birinci Dünya Savaşı’nı ve bu savaşta Asya Taburu’nu, Batum Milletvekili Edip Dinç’in hatıralarını büyük bir zevk ve merakla okudum.

Bugüne kadar hiç bilmediğimiz bilgileri **Bizim Ahıska** sayesinde öğrendik, bize ışık oldu. Sürgünü yaşamış yaşlıları, Osmanlıca, Rusça belgelerin günümüz Türkçesine çevrilip okunması bizim ufkumuzu açtı. Ahıska’yla Artvin’in ortak özellikleri ortaya çıktı. Bu derginin net bir çizgisi vardı, bu çizgiden ayrılmadı, bazılarının yaranmak için yazılar yazmadı. Bazılarının emellerine alet olanlara çok sert cevaplar verdi. Her sayısı vatan davasıyla dopdoluydu. Ardanuç’la ilgili yazdığım bir yazı Amerika dâhil dünyanın her yerinde okunması beni mutlu ediyordu. Bursa’da sürgün hatırasını yazdığım Fahreddin amca beni aradı, “Amerika’da benim anlattıklarımı okumuşlar, sağ ol.” dedi.

Söz uçar yazı kalır demişler, ama bizler yazı yazanlara fazla destek olamıyoruz. Destek olursak bu dergi çıkmaya devam eder, bölgemiz öksüz kalmaz. Sadece Bursa’daki Ahıskalılar, Posoflular ve Artvinlilerin desteğiyle bu ve buna benzer yayınlar çıkardı. Oradaki hemşehrilerimiz ev yaptırmakla meşguller.

Yunus Hocam, **Bizim Ahıska** dergisini 14 yıl boyunca 52 sayı çıkardı. Bunlardan bazılarında benim de yazılarım var. **Bizim Ahıska**’nın susmaması, çıkması lâzım! Hocamıza sağlıklı uzun ömür dilerim.

* Baga: Hayvanların ahırda ot yedikleri ahşap bölme, yemlik.